

Warszawa, 19 stycznia 2022 r.

RAPORT: PRZEMYSŁ OBRONNY

GEN. LEON KOMORNICKI

minister ds. przemysłu obronnego Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Generał dywizji Wojska Polskiego w stanie spoczynku. Od 1968 r. do 1998 r. żołnierz zawodowy WP. Od 1991 prezes Fundacji Poległym i Pomordowanym na Wschodzie. Przedsiębiorca i właściciel firmy doradczej. Członek Stowarzyszenia Euro-Atlantyckiego. Ekspert spraw wewnętrznych i administracji. Członek Łoży Założycieli i Rady Organizatorów BCC.

☎ 723 970 632 ✉ leon.komornicki@bcc.org.pl

REKOMENDACJE DLA RZĄDU

Główne wnioski i zalecenia:

1. **Należy zbadać z jakiego powodu środki budżetowe przewidziane na Program Technicznej Modernizacji są tak mało efektywnie wydawane**, bowiem wielkość tych wydatków (około 15 mld złotych rocznie) nie przekłada się w dostatecznym stopniu na stan techniczny SZ RP i na osiągnięcie przez nie zdolności bojowej.
2. Sprzęt wojskowy starzeje się szybciej niż jest dostarczany nowy i to przy rosnących nakładach.
3. **Potrzeby modernizacji SZ RP nadal przekraczają możliwości finansowe naszego państwa**, by zabezpieczyć potrzeby zgodnie z obecną strategią wydawania i pozyskiwania pieniędzy na ten cel ;
4. **Na modernizację trzeba wydawać około dwa razy więcej pieniędzy niż dzisiaj aby zatrzymać zapaść w stanie technicznym Wojska Polskiego** i pogłębiające się starzenie (realnie, z uwzględnieniem inflacji) - przy obecnej liczebności i strukturze SZ RP:
5. Budżet na modernizację to około 15 mld złotych rocznie, przy obecnych cenach i sposobie wydawania pieniędzy powinien wynosić około 30 mld złotych, aby zapoczątkować realną modernizację. W tej też sytuacji nie realnym jest aby zwiększyć potencjał wojsk operacyjnych do 200-250 tys. Jedynie do takiego stanu można zwiększyć potencjał Wojsk Obrony Terytorialnej wyposażonych w mało nowoczesną technikę bojową w 100 % produkowaną w krajowym przemyśle obronnym;
6. **Powstającą Agencję Uzbrojenia z konsolidowanym zakupem sprzętu wojskowego i uzbrojenia należy podporządkować bezpośrednio premierowi.**

7. **Należy także dążyć do maksymalnego lokowania zakupów sprzętu wojskowego w polskim przemyśle obronnym w tym także w firmach prywatnych**, eliminując ich dyskryminację przy zakupach tej techniki.

PODSUMOWANIE DOTYCHCZASOWYCH DZIAŁAŃ W ZAKRESIE PRZEMYSŁU OBRONNEGO

Polska jest w pierwszej dwudziestce państw na świecie pod względem wydatków na modernizację techniczną sił zbrojnych. Wydawanie tych pieniędzy nie przekłada się jednak na zdolności bojowe, technologiczne i techniczne naszych sił zbrojnych. Co zatem jest przyczyną, że na przestrzeni ostatnich lat od 2001 do 2020 roku jest tak niska efektywność wydawania ogromnych (rocznie od 12 do 15 mld złotych) pieniędzy na ten cel?. Aby lepiej to zrozumieć należy posłużyć się następującym uproszczonym założeniem. Sprzęt wojskowy w omawianym obszarze nie powinien mieć więcej jak 40 lat eksploatacji, gdyż starszy w większości przypadków jest przestarzały technicznie i technologicznie. Tym samym nie odpowiada technicznie i technologicznie warunkom i potrzebom współczesnego pola walki oraz jest wyeksploatowany. Aby utrzymać tę granicę, w okresie 40 lat powinna następować wymiana 100 % sprzętu wojskowego. Proporcjonalnie, w okresie 20 lat ta wymiana powinna następować co najmniej w 50% eksploatowanego sprzętu wojskowego. Jeśli otrzymamy wskaźnik jest większy niż 50 % oznacza to, że sprzęt wojskowy w danym obszarze jest modernizowany w wystarczającym tempie. Jeśli otrzymany wskaźnik wynosi 40% oznacza to, że modernizacja przebiega zbyt wolno i przy obecnym jej tempie, w danym obszarze sprzęt musi być wykorzystywany przez 50 lat nim doczeka się wymiany oraz że aby osiągnąć wskaźnik 50 % należy zwiększyć realnie (uwzględniając inflację) nakłady na dany obszar sprzętu wojskowego przez okres 20 lat o minimum 25% w stosunku do dotychczas ponoszonych przy obecnej wielkości i strukturze SZ RP. Jeśli otrzymany wskaźnik wynosi 30 % oznacza to, że modernizacja SZ RP przebiega zbyt wolno i przy obecnym jej tempie, w danym obszarze sprzęt wojskowy musi być wykorzystywany przez 66 lat (teoretycznie) nim doczeka się wymiany. W praktyce utrzymanie takiego tempa modernizacji będzie oznaczało konieczność wycofania części sprzętu wojskowego bez wprowadzenia do służby nowego sprzętu. Opcjonalnie, aby osiągnąć wskaźnik 50 % należy zwiększyć realnie (uwzględniając inflację) nakłady na dany obszar sprzętu wojskowego przez okres 20 lat o minimum 67% w stosunku do dotychczas ponoszonych (przy obecnej wielkości i strukturze SZ RP). Dla wskaźnika 25% odpowiednio 80 lat i minimum 100%, a dla wskaźnika 12,5 % odpowiednio 160 lat i minimum 200%.

Zatem jak to dzisiaj wygląda w poszczególnych rodzajach wojsk i rodzajach SZ RP:

1. Średni okres eksploatacji czołgów będących na wyposażeniu SZ RP wynosi 31 lat, a ich modernizacja na przestrzeni ostatnich dwudziestu lat wynosi 35 %! Należy przy tym zaznaczyć, że na łączną liczbę 13 batalionów czołgów w Wojsku Polskim, 5 z nich jest nadal wyposażonych w czołgi T 72.
2. Bataliony zmechanizowane i piechoty zmotoryzowanej na BWP i Kołowych Transporterach opancerzonych: na 23 bataliony średni okres eksploatacji bojowych wozów piechoty i transporterów opancerzonych wynosi dzisiaj 34 lata, a stopień ich modernizacji w ciągu ostatnich 20 lat wynosi 19% !Bojowe wozy piechoty (BWP 1) na ogólną liczbę 23 batalionów piechoty zmechanizowanej stanowią uzbrojenie 18 batalionów co stanowi 73 % stanu tego rodzaju wojsk !

3. Dywizjony artylerii: na 25 dywizjonów artylerii średni okres eksploatacji systemów artyleryjskich wynosi 28 lat , a najstarsze z nich dywizjony BM-21 eksploatowane są Wojsku polskim już 51 lat ! Na przestrzeni ostatnich 20 lat systemy artyleryjskie zmodernizowano w 21 %.
4. Śmigłowce: na wyposażeniu Sił Zbrojnych RP znajduje się 238 śmigłowców a średnich okres ich eksploatacji wynosi 32 lata. Najstarsze z nich Mi2 i Mi8 są eksploatowane już 43 lata ! Tylko w 17 % ich stanu zostały zmodernizowane, a 137 z nich eksploatowanych jest przez 30 lat . Bojowe (szturmowe) śmigłowce Mi -24D są eksploatowane bez podstawowego uzbrojenia.
5. Uzbrojenie systemu obrony powietrznej kraju: systemy będące na wyposażeniu wojsk obrony powietrznej kraju i wojsk obrony przeciwlotniczej (17 dywizjonów) mają średnio 32 lat eksploatacji ,a ich stopień modernizacji w ciągu ostatnich 20 lat wynosi 12 % !
6. Samoloty wielozadaniowe: na 6 eskadr tych samolotów 3 z nich przeszły przezbrojenie (F16). Średni okres eksploatacji tych samolotów wielozadaniowych wynosi 23 lata, a skala modernizacji jest na poziomie 30 %. Po wycofaniu z eksploatacji samolotów Su - 22 (35 lat eksploatacji) i Mig 29 (32 lata eksploatacji), pomimo zakupu dwóch eskadr F35 liczba eskadr gotowych do użycia bojowego spadnie do 5 przy potrzebach Sił Powietrznych 10 eskadr .
7. Samoloty transportowe, patrolowe i do przewozu VIP: na ogólną liczbę 61 samolotów średni okres eksploatacji wynosi 18 lat. Przy czym ten średni statystyczny niski stopień eksploatacji dają samoloty do przewożenia VIP, gdzie wiek ich eksploatacji wynosi od 2 do 4 lat. Najstarszymi samolotami w tej kategorii są samoloty C-130 E HERECULES - 45 lat. Stopień modernizacji wynosi 73 %.
8. Okręty Marynarki Wojennej RP: na ogólną liczbę 53 okrętów średni okres ich eksploatacji wynosi 35 lat, a stopień ich modernizacji wynosi 6% ! Najstarsze okręty (podwodne i fregaty) mają blisko 50 lat eksploatacji.

Opracowanie jest elementem Raportu Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC dot. IV kwartału 2021 r. W najbliższych dniach będziemy prezentować poglądy poszczególnych ministrów związane z obecną sytuacją gospodarczą oraz rekomendacje dla rządu na najbliższe miesiące.

Kontakt:

Mirosław Kasprzak

Rzecznik BCC

☎ 608 529 504

✉ mirosław.kasprzak@bcc.pl

Gospodarczy Gabinet Cieni Business Centre Club to think tank powołany w kwietniu 2012 r., aby wspierać działania prorozwojowe władz publicznych, monitorować prace resortów kluczowych dla przedsiębiorczości, rekomendować zmiany sprzyjające rozwojowi kraju, wzrostowi gospodarczemu i konkurencyjności polskich firm. W skład GGC BCC wchodzić wybitni ekonomiści fachowcy, z których wielu piastowało w przeszłości funkcje publiczne [lista poniżej]. Więcej informacji: <http://www.bcc.org.pl/Gospodarczy-Gabinet-Cieni.4241.0.html>